

Dato:

Ref.:

Nasjonal veileder i lokalt psykisk helse- og rusarbeid for voksne

Høringssvar – kommentarer:

Generelt:

- Generelt oppfatter vi at den digitale løsningen for å lese høringsutkastet er vanskelig å orientere seg i, spesielt dersom man søker etter innhold for spesielle pasient- og brukergrupper. Det kunne med fordel vært gjort klar en pdf-versjon av helse utkastet.
- Selv om eldre er en del av voksne-befolkningen, kan vi ikke se at eldre er nevnt i det hele tatt i veilederen, Eldres spesielle utfordringer er derfor heller ikke omtalt noe sted i veilederen Det lenkes ikke til aktuelle normerende produkter, som Nasjonale faglige råd psykiske lidelser eldre og Nasjonal faglig retningslinje om demens. Se gjerne «Plan for norsk alderspsykiatri 2022-2030» skrevet av Utvalg for alderspsykiatri i Norsk psykiatrisk forening for nærmere info, tilgjengelig på legeforeningen.no
- Med tanke på økningen i antall eldre de nærmeste årene, bør behovet for at kommunene styrker det psykiske helsetilbudet til denne gruppen nevnes. Endel kommuner vil av ulike grunner allokere psykisk lidelse hos eldre til hjemmebasert omsorg (HBO) og ikke til ROP-tjenester.
- Det bør nevnes spesifikt at antall kommunepsykologer som jobber opp mot eldre i dag er svært lavt – behov for å styrkes?

Hvordan samsvarer anbefalingene med hva som fremkommer under Nasjonale faglige råd psykiske lidelser eldre?

Kap. 1. Bakgrunn, metode og prosess

Omfang og avgrensning

- Bør tydeliggjøres at anbefalingene også inkluderer eldre, og spesifikke problemstillinger knyttet til Eldres psykiske helse bør omtales, dette gjelder ensomhetsproblematikken som er knyttet til nylige tap, den høye selvmordsraten hos eldre menn spesielt, og problematikk knyttet til komorbiditet med somatisk sykdom, psykisk sykdom og polyfarmasi.

www.aldringoghelse.no

Kap. 2 Planlegging og samarbeid om helhetlig behandling og oppfølging i kommunen

Generelt: Vi støtter anbefalingene om tre hovedforløp, og prinsippene som skal legges til grunn.

Anbefaling 2: Kommunen skal sørge for psykisk helse- og rustjeneste til voksne, inkludert studenter og innsatte i fengsel.

Kommentar: Her kan det vurderes også å nevne eldre spesielt, samt, under fane Begrunnelse, legge inn dokumentasjon om økning i eldrebefolkningen fremover samt dokumenter som viser at eldre allerede i dag har et mangelfullt psykisk helsetilbud.

Under fane Praktisk info, setning: «Helhetlige og sammenhengende forløp krever samarbeid også innad i kommunen og involverer for eksempel: ...» Kommentrar: Her kan det gjerne også nevnes hukommelses-/demensteam blant eksemplene (Hdirs Nasjonal kartlegging i 2022 viste at 30 % av landets hukommelses-/demensteam tilbyr bistand til utredning og/eller oppfølging av eldre med andre psykiske lidelser enn demens, inkludert rus/legemiddelavhengighet).

Kap 3. Kartlegging og hovedforløp

Anbefaling 1: Kommunens psykisk helse- og rustjeneste bør kartlegge hjelpebehovet til voksne som henvender seg med psykisk helse- eller rusmiddelproblemer

Generell kommentar:

Anbefalingen fokuserer i stor grad på brukerperspektivet og «hva er viktig for deg». Det er fint, men det savnes tydeliggjøring av betydningen av å gjøre helhetlige utredninger/kartlegginger, som også inkluderer somatisk undersøkelse – og at det ved nyoppstått psykisk lidelse alltid bør gjøres en somatisk undersøkelse.

Det bør spesielt fremkomme at eldre med nyoppståtte symptomer på depresjon, angst, psykose alltid bør vurderes med hensyn til mulig demens – med lenke til demensretningslinjen. Og gjerne med nærmere info under fane Begrunnelse.

Anbefaling 2: I hovedforløp 1 bør kommunen tilby kunnskapsbaserte lavterskeltjenester som hindrer forverring av psykisk helse- og rusmiddelproblemene

Under fane Praktisk info, punkt om Veiledning, tjenester, kurs og tiltak

Kommentar: «Takk, bare bra...-kurs» nevnes men med feil lenke – her må det legges inn korrekt lenke samt informasjon om kurset.

Det bør også omtales/lenkes til ulike nettressurser spesielt utviklet med tanke på eldre som:

- e-læringskurs Problemløsningsterapi
- Nettside depresjon for eldre med elæringskurs godkjent av Legeforeningen, Sykepleierforbundet og Fagforbundet
- Pårørendekurs/støttegrupper til personer med demens
- Evt andre?

Anbefaling 3: I hovedforløp 3 bør kommunen samarbeid med spesialisthelstjenesten om oppfølging....

Kommentar:

Under fane Praktisk info bør det blant de normerende produktene lenkes til Nasjonale faglige råd psykiske lidelser hos eldre.

Under punktet «Tiltak, behandling, samhandling....

Her bør det settes inn lenke til TID-modellen (Tverrfaglig Intervensjons-modell ved utfordrende atferd ved Demens) som et aktuelt tiltak spesielt for eldre. TID er spesielt utviklet for å utrede, tolke og behandle nevropsykiatriske symptomer ved demens og andre komplekse psykiske lidelser. <https://tidmodell.no/hjem/>

Oppsummering:

Med mindre vi har oversett vesentlig innhold i utkastet, er det ingen tvil om at man har glemt de gamle i arbeidet med veilederen. Dette bør endres for at veilederen skal fremstå relevant. Vi forventer en betydelig økning i andel eldre i de nærmeste 10-årene og primær helsetjenesten må være best mulig rustet for de oppgavene dette medfører.

Med vennlig hilsen

Kari Midtbø Kristiansen Eivind Aakhus Thale
Kinne Rønqvist Jørgen Wagle

